

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2016/17
Subject (*)	NEUROPSICOLOXÍA		Code	652G04016
Study programme	Grao en Logopedia			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	2nd four-month period	Second	FB	6
Language	Spanish			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Psicoloxía			
Coordinador	Lamas Gonzalez, Juan Ramon	E-mail	juan.lamas@udc.es	
Lecturers	Lamas Gonzalez, Juan Ramon	E-mail	juan.lamas@udc.es	
Web				
General description				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisioloxía.
A6	Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descrición dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais.
A7	Coñecer, recoñecer e discriminar entre a variedade das alteracións: os trastornos específicos do desenvolvemento da linguaxe, trastorno específico da linguaxe, retrasos da linguaxe, trastornos fonéticos e fonolóxicos; os trastornos da comunicación e a linguaxe asociados a déficit auditivos e visuais, o déficit de atención, a deficiencia mental, o trastorno xeneralizado do desenvolvemento, os trastornos do espectro autista, a parálise cerebral infantil e as plurideficiencias; os trastornos específicos da linguaxe escrita; as discalculias; as alteracións no desenvolvemento da linguaxe por privación social e as asociadas a contextos multiculturais e plurilingüismo; os trastornos da fluidez da fala; as afasias e os trastornos asociados; as disartrias; as disfonías; as disglosias; as alteracións da linguaxe no avellentamento e os trastornos dexenerativos; as alteracións da linguaxe e a comunicación en enfermidades mentais; o mutismo e as inhibicións da linguaxe; as alteracións das funcións orais non verbais: deglución atípica, disfagia e alteracións tubáricas.
B2	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Aprender a aprender.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences		
	A1	B2	C3
	A6	B4	C6
	A7		

Contents

Topic	Sub-topic
TEMA 1.- INTRODUCCION A LA NEUROPSICOLOGIA	Orígenes históricos de la Neuropsicología. Localización de funciones en el sistema nervioso. Perspectiva actual.
TEMA 2.- ORGANIZACIÓN DEL SISTEMA NERVIOSO	Divisiones principales del sistema nervioso. Sistema nervioso central: divisiones y estructuras principales. Sistema nervioso somático. Nervios craneales. Sistema nervioso autónomo

TEMA 3.- MÉTODOS EN NEUROPSICOLOGÍA	Métodos de registro y neuroimagen: EEG, MEG, PET, fMRI. Métodos de estimulación: estimulación eléctrica cerebral, TMS. Evaluación conductual de los efectos de las lesiones cerebrales: asociaciones y disociaciones.
TEMA 4.- PERCEPCIÓN VISUAL	Principios generales de organización de los sistemas sensoriales. Procesamiento de la información visual en la retina. Vías visuales aferentes. Procesamiento de la información en corteza visual. Trastornos de la percepción visual
TEMA 5.- MEMORIA	Tipos de memoria y su evaluación. La amnesia. Circuitos cerebrales de la memoria. Otros trastornos de la memoria. Lóbulos frontales y memoria.
TEMA 6.- LENGUAJE	Características del lenguaje. Las afasias: tipos y características. Componentes principales de la función del lenguaje. Hemisferio derecho y lenguaje. Asimetrías hemisféricas.
TEMA 7.- LA CORTEZA PREFRONTAL	Organización anatómica. Efectos de las lesiones en la corteza prefrontal. Teorías de la función prefrontal.
TEMA 8.- RECUPERACION DE LA FUNCION	Efectos del daño cerebral. Recuperación funcional. Mecanismos de la recuperación de funciones

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Introductory activities	A1	2	2	4
Guest lecture / keynote speech	A1 A6	31	31	62
Case study	A1 A7	18	18	36
Objective test	B2 C6	0	2	2
Oral presentation	A1 B4 C3 C6	18	18	36
Personalized attention		10	0	10
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Introductory activities	Presentación y justificación del programa. Recomendaciones bibliográficas
Guest lecture / keynote speech	Desarrollo de los contenidos teóricos de cada tema
Case study	Presentación de casos neurológicos representativos de los principales trastornos
Objective test	40 preguntas con tres alternativas de respuesta
Oral presentation	Presentación pública de los trabajos realizados en grupo acerca de algunos trastornos neurológicos escogidos

Personalized attention	
Methodologies	Description
Oral presentation	Asesoramiento en la planificación y desarrollo de las presentaciones orales

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Oral presentation	A1 B4 C3 C6	Claridad de la exposición Competencia en el debate Calidad del apoyo multimedia	10
Objective test	B2 C6	(Aciertos - (errores/2)) * 7 / Número de preguntas	90
Others			

Assessment comments

Sources of information

Basic	- Rains, G.D (2004). Principios de neuropsicología humana. Madrid: McGraw-Hill
Complementary	- Carlson, N.R (2005). Fisiología de la conducta (8ª edición). Madrid: Pearson - Kolb, B (2005). Neuropsicología humana (5ª edición. Madrid: Editorial Médica Panamericana - Sacks, O (1985). El hombre que confundió a su mujer con un sombrero. Barcelona: Muchnik - Sacks, O (1996). Veo una voz: viaje al mundo de los sordos. Madrid: Anaya - Sacks, O. (2003). Un antropólogo en Marte. Madrid: Anagrama - Ramachandran, V. & Blakeslee, S (1999). Fantasmas en el cerebro. Madrid: Debate - Junqué, C. y Barroso, J. (2009). Manual de Neuropsicología. Barcelona: Síntesis - Webb, W.G. & Adler, R.K (2010). Neurología para el logopeda. Barcelona: Elsevier Masson - Diéguez-Vide, F. y Peña-Casanova, J. (2012). Cerebro y Lenguaje. Madrid: Editorial Médica Panamericana - Cuetos, F. (2012). Neurociencia del Lenguaje. Madrid: Editorial Médica Panamericana

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Modif. de Conduta Nos Trastornos da Ling., a Fala e V/652911205
Trastornos da Lecto-Escritura/652911303
Alteracións Conxénitas da Linguaxe/652911320

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía da Memoria/652911219
Psicolingüística/652911319

Subjects that continue the syllabus

Anat. e Fisio. dos Organos da Ling. e da Audición/652911101
Neuroloxía Xeral e da Linguaxe/652911103
Psicoloxía Xeral/652911105
Avaliación e Diagnost. da Linguaxe, a Fala e a Voz/652911201

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.